

Tekening voor *Les Filles de Soleil*, in 1997 ook gepubliceerd in *De Vrouwen van Talent* deel 1.

OORLOG IN GALLIË

Van lesjes leren tot bonje met de Belgen

door Bert Gevaert

In het verslag van zijn Gallische oorlog gebruikte Julius Caesar dikwijls de zin “*Gallia pacata est*” (“Gallië is tot rust gebracht”) en meerdere keren vermeldde hij dat de Galliërs zelf oorlogszuchtige kerels zijn die tot aan zijn komst voortdurend oorlog voerden met elkaar. Gelukkig bracht Caesar nu rust en vrede! In een fictieve toespraak liet de Romeinse historicus Tacitus (56-117) het Britse stamhoofd Calgacus echter zeggen: “Wanneer ze een woestenij hebben aangericht, dan noemen ze dat vrede!” (*Agricola*, 30). En inderdaad, na Caesars veldtocht was Gallië een verwoest land, doordrenkt met bloed van duizenden Gallische mannen, vrouwen en kinderen.

OORLOGSVERSLAG OF PROPAGANDA?

De belangrijkste bron voor de geschiedenis van de grootscheepse oorlog die Caesar tussen -58 en -51 in Gallië voerde, zijn de verslagen die Caesar hier zelf over geschreven heeft, de zogenaamde *Commentarii de Bello Gallico* (*Aantekeningen bij de Gallische Oorlog*). Caesar deed zijn uiterste best om zijn verslaggeving zo objectief mogelijk voor te stellen. Zo leverde hij louter aantekeningen per jaar van de oorlog. Over zichzelf schreef hij nooit in de eerste persoon enkelvoud, maar steeds vermeldde hij zichzelf als “Caesar” en dus nooit als “ik”. Zo lijkt de tekst iets afstandelijker geschreven. Hij legde cijfergegevens bijna consequent in de mond van anderen en de verdiensten van zijn eigen officieren verzweeg of minimaliseerde hij. Door bepaalde ele-

menten te overdrijven en andere sterker in de verf te zetten, moet men de tekst heel aandachtig lezen om strategische missers van Caesar te ontdekken.

BOEK I (-58): OPENINGSZET EN INNAME VAN HET CENTRUM

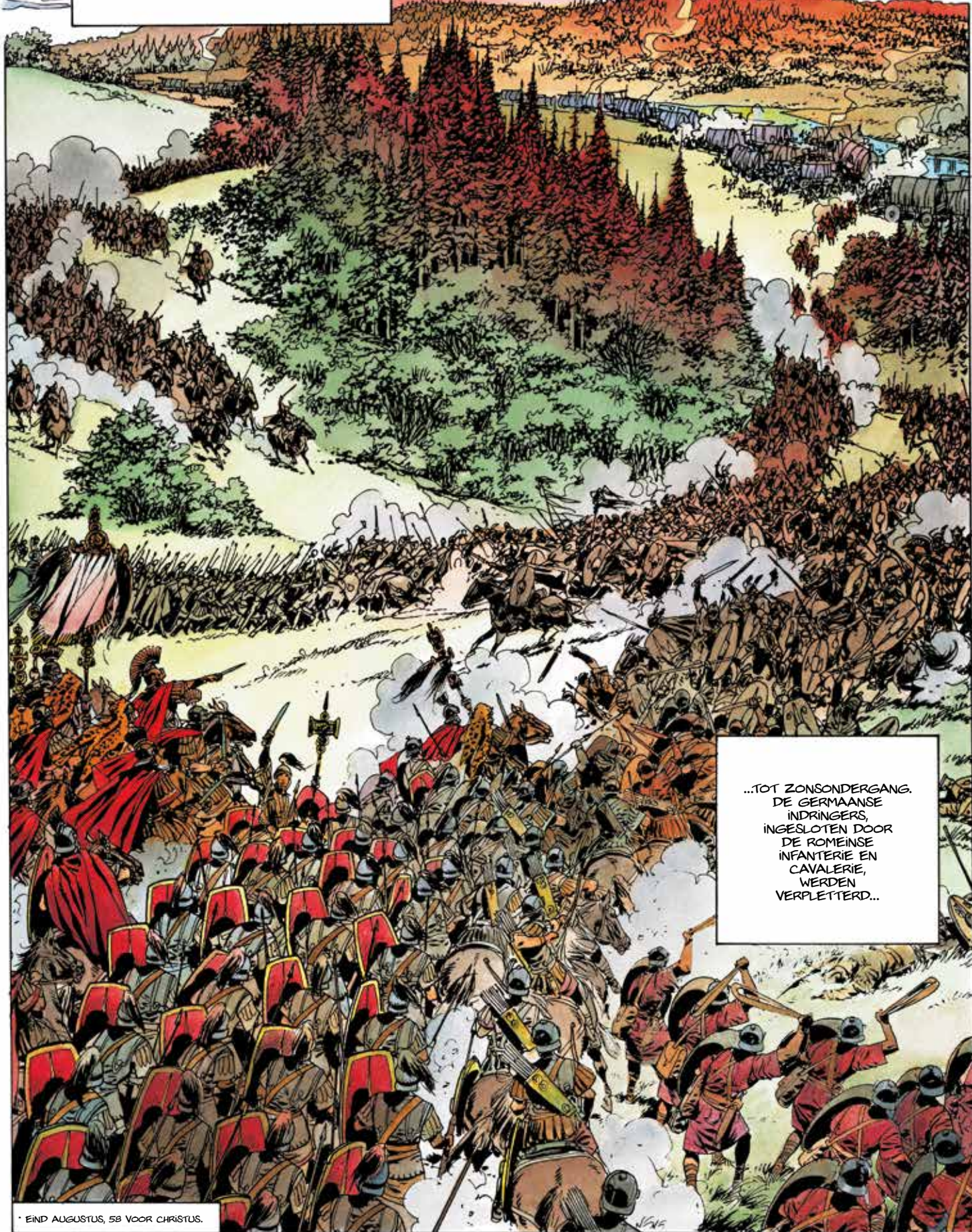
In -58 plaatste Caesar zijn eerste zet op het grote schaakbord waar Gallië en Rome tegenover elkaar stonden. Of beter, hij blokkeerde de volksverhuizing van de Helvetiërs (Helvetii) die hem vroegen om — in vrede — door zijn grondgebied Gallia Cisalpina (een Romeinse provincie die zowat heel Noord-Italië besloeg) te trekken. Hierdoor dwong hij de Helvetiërs om door het gebied van zijn bondgenoten de Haeduers (Haedui) te reizen, wat uiteraard voor ellende zorgde tussen de Gallische stammen. Als kleine kinderen die gepest werden, vroegen de Haeduers aan grote broer Caesar of hij de stoute Helvetiërs een lesje wilde leren. Caesar was dolgelukkig, want nu kon hij een zoge-

Links: Gallië, zijn volkeren en buurlanden (World History Encyclopedia).

Onder: Julius Caesar schrijft zijn verslag van de oorlog in Gallië. Een interpretatie door kunstenaar Jean-Léon Huens in de vaderlandse boekenreeks 's *Lands Glorie*, een vulgarisatie van de geschiedenis van België die in zes delen werd uitgegeven tussen 1949 en 1961. Huens beeldde alle behandelde historische figuren en gebeurtenissen af in olieverschilderijtjes. Bij plaatje nummer 12 noteert Jean Schoonjans: “Julius Caesar heeft ons een geschiedenis van de verovering van Gallië nagelaten. In dat boek komt voor de eerste maal onze naam voor, Caesar zegt: ‘Van al de volken van Gallië zijn de Belgen de dappersten.’”

EN... DIE DAG VAN DE NONAE
VAN CERES*, IN HET JAAR 695
VAN ROME, VOCHT CAESAR
ZIJ AAN ZIJ MET ZIJN
LEGIOENSOLDATEN VAN
ZONSONGANG...

...TOT ZONSONDERGANG.
DE GERMAANSE
INDRINGERS,
INGESLOTEN DOOR
DE ROMEINSE
INFANTERIE EN
CAVALERIE,
WERDEN
VERPLETTERD...

* EIND AUGUSTUS, 58 VOOR CHRISTUS.

DE VLUCHTELINGEN STUPTEN TEGEN HUN EIGEN DOOR KARREN GEVORMDE LINIE. EN IN EEN RADELOZE VLUCHT WERDEN ZE IN DE RICHTING VAN DE RIJN GEDREVEN...

ONDER HEN OOK ARIOVISTUS, HUN KONING. DIE DAG HAD HIJ ALLES VERLOREN: ZIJN LEGER, ZIJN BEIDE VROUWEN, ZIJN KINDEREN EN ZIJN RIJKDOMMEN...

...WAARIN VELEN VERDRONKEN. ENKELE GOEDE ZWEMMERS BEREIKTEN DE OVERKANT EN EEN PAAR HADDEN HET GELUK OM EEN SLOEP TE BEMACHTIGEN...

IS CAESAR GEWOND?

MIJN BARBIER HEEFT ME AL ERGER TOEGETAELD...

LABIENUS! SLACHT ALLE GERMANEN AF DIE JE TEGENKOMT VAN HIER TOT AAN DE RIJN! INSTALLEER GARNIZOENEN OP DE OEVERS, ZODAT DIE BARBAREN NOOIT MEER DE OVERSTEEK WAGEN...

CAESAR BEVEELT!

NU HEBBEN WE HET HELE LAND IN ONZE MACHT! MORGEN ZAL IK DE GODEN DANKEN EN DE OVERWINNING VIERN MET MIJN TROUWE TROEPEN!

ERE AAN CAESAR!

EER, INDERDAAD... MAAR WEEET DAT CAESAR ENKEL EN ALLEEN HANDELT IN HET BELANG VAN ROME, EN VAN DE VRIENDEN EN BONDGENOTEN VAN ROME!

WAAR IS MILO?...

OP HETZELFDE MOMENT GING IK, MILO, ER IN GALOP VANDOOR OM HET LEGER VAN CAESAR ZO VER MOGELIJK ACHTER ONS TE LATEN... IK WOU ABSOLUUT VERHINDEREN DAT AMBER DE PAREL AAN DE KROON ZOU VORMEN VAN DE GENERAAL ZIJN OVERWINNING...

BEN JE NIET DOODMOE?

LAAT ONS OOK 'S NACHTS DOORRIJDEN!

HET WAS EEN ZWARE DAG EN NA WAT JE ME GEZEGD HEBT... VERMOEIDHEID EN DIE LANGE RIT Zouden...

HOOR DE DOKTER EENS! IK BEN NOG ZO VER NIET! NA DIE PAAR MAANDEN ZAL IK MIJN BABY NOG NIET VERLIEZEN...

GENOEG!... WE STOPPEN, OPSCHEPSTER!

WE HEBBEN AL EEN VOORSPRONG... EN ZO BELANGRIJK ZIJN WE NU OOK NIET VOOR CAESAR!

DANK JE WEL HOOR...

EUH... NEE... ZO BEDOELDE IK HET NIET... CAESAR MOET ZIJN OVERWINNING VIEREN... EN ZIJN TROEPEN ACHTERVOLGEN DE GERMANEN, NAAR HET NOORDEN... OF NAAR HET OOSTEN... EN WIJ...

...EN WIJ GINGEN PAL WESTWAARTS, EN... EUH... SLAAP JE?

MMH...

SMAK...

MILO... BEDANKT... VOOR ALLES...

